

УДК 811.161.2'06'42'44

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-2-29>**Валерія ПИЛИПАК,**

orcid.org/0000-0001-6242-5934

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології

Донецького національного університету імені Василя Стуса

(Вінниця, Україна) lera210478@gmail.com

СУЧАСНІ АНАЛІТИЧНІ ТЕКСТИ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ КОНТЕНТІ: ЖАНРОВА ТИПОЛОГІЯ

Суспільний запит на якісні аналітичні матеріали зростає у зв'язку з потребою протидії дезінформації, виявлення і спростування російських наративів та фейків та розумінням важливості донесення правдивої, заснованої на стійкій аргументації та правді, об'єктивної інформації. Українськомовний інтернет наповнюється різними традиційними та новими жанрами текстів аналітичного дискурсу, що зумовлює необхідність їх виявлення і дослідження. У статті представлено типологію жанрів сучасних аналітичних текстів в українськомовному контенті, встановлено нові жанрові різновиди аналітичного дискурсу, визначено спільне та відмінне в структурі, змісті, стилі різних форматів аналітичних текстів. Встановлено, що аналітичні жанри можуть об'єднувати риси різних функціональних стилів – офіційно-ділового та наукового, публіцистичного та художнього, публіцистичного та розмовного. З'ясовано, що, за змістом, аналітичні жанри на сьогодні залучені до суспільно-політичної, військово-політичної, економічної, воєнної сфер, до діяльності громадських організацій, аналітичних центрів, державного управління тощо, тому поширені визначення «економічна аналітика», «політична аналітика», «воєнна аналітика», «журналістика рішень». Застосовано широкий підхід до визначення типології жанрів аналітичних текстів, що об'єднав жанри аналітичного характеру традиційної та інтернет-журналістики, аналітичних соціологічних та політологічних дослідницьких центрів, формати аналітичних текстів в діяльності громадських організацій. Визначено та досліджено нові аналітичні жанри українськомовного контенту в соцмережах, блогах, ютуб-каналах, електронних медіа. Зроблено висновок, що в сучасному українськомовному контенті формується аналітичний дискурс як сукупність мовленнєвих жанрів, основними характерними рисами яких є структурованість, проблемність змісту, рекомендаційність, аргументативність, інтенціональність, сугестивність.

Ключові слова: аналітичний дискурс, аналітичні жанри, аналітичний текст, аналітичний документ, жанрова типологія.

Valeria PYLYPAK,

orcid.org/0000-0001-6242-5934

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of General and Applied Linguistics and Slavic Philology

Vasyl' Stus Donetsk National University

(Vinnytsia, Ukraine) lera210478@gmail.com

MODERN ANALYTICAL TEXTS IN UKRAINIAN-LANGUAGE CONTENT: GENRE TYPOLOGY

Public demand for high-quality analytical materials has been increasing due to the need to counter disinformation, identify and refute Russian narratives and fakes, and recognize the importance of delivering truthful, well-argued, and objective information. The Ukrainian-language internet is being filled with various traditional and new genres of analytical discourse, which calls for their identification and study. The article presents a typology of genres of modern analytical texts in Ukrainian-language content, identifies new genre varieties of analytical discourse, and defines the common and distinctive features in the structure, content, and style of different formats of analytical texts. It has been established that analytical genres may combine features of different functional styles – official-business and scientific, publicistic and literary-artistic, publicistic and conversational. The study shows that, in terms of content, analytical genres are currently involved in socio-political, military-political, economic, and military spheres, as well as in the activities of public organizations, think tanks, and public administration. Therefore, the terms “economic analytics,” “political analytics,” “military analytics,” and “solutions journalism” are widely used. A broad approach was applied to defining the typology of analytical text genres, combining analytical genres of traditional and online journalism, analytical sociology and political science research centers, as well as formats of analytical texts in the activities of public organizations. The article also determines and examines new analytical genres of Ukrainian-language content in social media, blogs, YouTube channels, and electronic media. The conclusion drawn that analytical discourse in modern Ukrainian-language content is taking shape as a set of speech genres, whose key features are structured organization, problem-oriented content, prescriptiveness, argumentativeness, intentionality, and suggestiveness.

Key words: analytical discourse, analytical genres, analytical text, analytical document, genre typology.

Постановка проблеми. Формування громадянського суспільства в Україні, протидія внутрішнім викликам (корупція, утвердження людиноцентричного принципу влади, реформування армії) та зовнішній агресії (розвиток критичного мислення, опір російській пропаганді, поширення об'єктивної інформації з фронту) актуалізують аналітичну складову сучасного глобального, зокрема українськомовного, інтернет-контенту.

Аналітичні тексти в журналістиці, політиці, економіці, військовій та громадській сферах трансформуються в межах традиційних жанрів і водночас набувають нових форм: блогів, ютуб-каналів, електронних медіа, інтерв'ю експертів тощо.

З огляду на розвиток аналітичного дискурсу та зростання обсягу фактичного матеріалу виникає потреба у визначенні жанрових типів українськомовних аналітичних текстів та аналізі їхніх особливостей.

Аналіз досліджень: Специфіка українських аналітичних текстів як форматів осмислення суспільно-політичних подій останніх десятиліть здебільшого досліджувалася у журналістському середовищі (Аналітика; Довженко, 2018). І. Федець окреслила жанрові відмінності аналітичних текстів у соціології, політиці та журналістиці на противагу академічним (Федець, 2019).

Типологію аналітичних документів у сфері державної політики й управління вивчали Е. Янг і Л. Куїнн (2003), О. Кілієвич (Аналіз державної політики, 2004) та К. Зарембо (Зарембо, 2021). Дослідники визначили структуру найпоширеніших жанрів, їхні особливості та роль у комунікації з державними інституціями.

У лінгвістичних працях про журналістський аналітичний дискурс та офіційно-діловий стиль розглянуто композиційні (Кришталюк, 2011) та змістові (Григораш, 2013) характеристики аналітичних матеріалів.

Поява нових форматів аналітики в українськомовному інтернет-контенті актуалізує потребу у визначенні жанрової специфіки сучасних аналітичних текстів, що й зумовлює мету цієї статті.

Мета статті – визначити жанрові типи аналітичних текстів у сучасному українськомовному контенті, проаналізувати їх жанрові особливості.

Виклад основного матеріалу. Зростання інформаційних потоків, глобалізація та інтеграція політичних, соціальних і економічних процесів вимагають від реципієнта адекватного сприйняття, обробки та аналізу даних, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування власної картини світу.

Щоб уникнути хибного сприйняття, розрізнити фейкову чи пропагандистську інформацію та запобігти викривленню бачення важливих подій, сучасний інфопростір насичується різножанровими аналітичними текстами й документами. Вони є результатом глибокого критичного аналізу й слугують основою для вироблення рекомендацій у сфері державного управління, політики, громадської діяльності, оборони та інших галузях.

Поняття «аналітичний дискурс» у лінгвістиці вживається рідко, однак ознаки аналітичних текстів виявляються у кількох типах дискурсу, визначених Г. Почепцовим та Ф. Бацевичем. Зокрема, у газетному (через структуру й аргументацію); у політичному (через орієнтацію на суспільні інтереси); у PR-дискурсі (через комунікативну та сугестивну функції) (Бацевич, 2004: 140–142).

Виходячи з визначення дискурсу, запропонованого Ф. Бацевичем як типу комунікативної діяльності, що регулюється стратегіями й тактиками учасників та реалізується у мовленнєвих жанрах (Бацевич, 2004: 138), а також з урахуванням поширення аналітичних текстів у медіа, комунікації з владою, діяльності громадських організацій, аналітичних центрів, журналістів і експертів, можна говорити про формування українськомовного аналітичного дискурсу.

Поняття «аналітика» відрізняється від новин, науки та публіцистики. За спостереженням журналіста О. Довженка, «новини дають знання, аналітичні тексти – розуміння, а публіцистичні – рефлексії» (Довженко, 2018). С. Рахманін визначає ключовими ознаками аналітики порівняно з інформаційними матеріалами не лише збір, а й систематизацію та об'єктивний аналіз даних (Аналітика). Аналітика починається там, де події розкладають на складові, розглядають із різних боків і намагаються спрогнозувати розвиток ситуації.

І. Федець виокремлює відмінності аналітичних текстів від академічних: їхня практична спрямованість (пошук рішень конкретних проблем), зосередженість на прикладних рекомендаціях і різних підходах до розв'язання ситуацій, підкріплення даними, а також стиль, що поєднує наукову аргументованість із публіцистичною доступністю (Федець, 2019).

Аналітичний текст у широкому розумінні чи аналітичний документ у вузькому має на меті переконати стейкхолдерів за допомогою аргументації та обґрунтувати рекомендації щодо вирішення проблеми. Він є підґрунтям для ухвалення рішень, може виступати заклик до дії чи планом реалізації. «Особа, для якої складений даний документ, отримує можливість використати цю

інформацію для прийняття правильного рішення, мати сформульовані висновки та застереження по відношенню до певних кроків. Аналітичні документи корисні тоді, коли вони показують проблематику не лише з однієї точки зору, а певну концептуальну думку, обґрунтовану спеціалістами» (Григораш, 2013: 21).

Отже, «аналітичний документ – це орієнтований на проблему і керований цінностями комунікаційний інструмент» (Зарембо, 2021: 32), мета якого – «надати вичерпну й переконливу аргументацію для обґрунтування рекомендацій» щодо ухвалення рішень (Янг, Куїнн, 2003: 19).

Специфічною ознакою аналітичних текстів є їх структура, або «змістова композиція» (Григораш, 2013). Її особливості досліджували американські вчені Е. Янг, Л. Куїнн (Young, Quinn, 2017) та українська дослідниця К. Зарембо (Зарембо, 2021). Типова структура включає заголовок, зміст, резюме, вступ, методологію, опис проблеми, варіанти її вирішення, висновки й рекомендації, а також додатки, бібліографію та примітки.

У формальному плані аналітичний текст складається із заголовка, вступної, основної та заключної частин (Bolivar, 1994: 279). У змістовому аспекті обов'язковими є постановка проблеми, формулювання позиції та їх деталізація (Кришталюк, 2011: 164).

Важливою ознакою аналітики є аргументативність. Вона є первинною щодо інформативності та визначає ефективність сугестивного компоненту. Від обраних аргументативних стратегій і тактик залежить вплив тексту на свідомість і дії адресата (Гузенко, 2014).

Узагальнивши погляди науковців та проаналізувавши фактичний матеріал, можна визначити основні характеристики аналітичних текстів: 1) писемна або усна форма; 2) інтенціональність (усвідомлений намір адресанта); 3) проблемність (постановка актуальної важливої проблеми); 4) аргументативність (переконування, обґрунтування, обговорення); 5) сугестивність (вплив на цінності та стимули до дії); 6) об'єктивність й інформативність (фактична основа); 7) можливість виразної авторської оцінки; 8) рекомендації щодо розв'язання проблеми; 9) доступний стиль викладу для ширшого цільової аудиторії; 10) поширення важливих ідей переважно соціально-політичної тематики.

Дискурс і тексти як «зупинений», втілений у форму дискурс «мають своїм результатом формування різноманітних мовленнєвих жанрів» (Бацевич, 2004: 138). Жанри аналітичного дискурсу вирізняються змістовими, композиційними, праг-

матичними та стилістичними ознаками, а також «задумом мовця з урахуванням особистості адресата, контексту та ситуації спілкування» (Бацевич, 2004: 160).

Аналітичний дискурс є динамічним за жанровою різноманітністю. Поступово формується його типологія як система форматів аналітики в різних інформаційних сферах, зокрема суспільно-політичний та воєнний, що найбільш актуальні й змінні в сучасному українському масмедійному просторі (напр., «економічна аналітика», «політична аналітика», «воєнна аналітика», «журналістика рішень»).

У широкому розумінні аналітичний дискурс охоплює тексти, в основі яких проблематика, рекомендації щодо її розв'язання та їх аргументоване обґрунтування. Такі тексти поширюють ідеї, цінності, переконання й впливають на подальші дії адресатів. Типологія жанрів включає традиційні журналістські та інтернет-формати, аналітичні документи у соціології й політології, тексти в громадській діяльності та самоврядуванні, а також новітні жанри контенту соціальних мереж, блогів, ютуб-каналів та електронних медіа.

У журналістиці традиційно виокремлюють три напрями жанрів: інформаційний (замітка, новина, інтерв'ю, репортаж, звіт), художньо-публіцистичний (нарис, фейлетон, памфлет, есе) та аналітичний (**стаття, кореспонденція, лист, огляд, огляд преси, рецензія**). Ознаки аналітичних жанрів у журналістиці полягають у: 1) взаємопроникненні жанрів; 2) поєднанні новизни інформації з її поясненням і оцінкою; 3) актуалізації проблеми та розкритті її аспектів; 4) акценти на інтерпретації й коментарі, а не лише на факті; 5) формулюванні пропозицій і рекомендацій щодо вирішення проблеми.

Інтернет-журналістика нині стрімко трансформує жанрову систему від традиційних до мультимедійних форматів. «Жанр в інтернет-комунікації – це типова модель мовної діяльності, опосередкована комп'ютером і мережами, що реалізується через усталений тип тексту, який має специфічні комунікативні риси та слугує для реалізації інтенцій користувача» (Лешко, 2018: 247). У сфері аналітичної інтернет-журналістики поширені жанри **аналітичної статті, авторської колонки, рейтингу та компілятивної статті**, що об'єднує новини однієї теми у підсумковий текст із коментарями експертів та коротким аналізом ситуації (Захарченко, 2014).

Досліджуючи тексти 93 аналітичних центрів, Е. Янг і Л. Куїнн виокремили два типи аналітичних документів (*policy papers*), застосовувши

вузький підхід до аналітики: віднесли до неї лише тексти суспільно-політичної сфери, спрямовані на розв'язання суспільної проблеми, що містять план дій і альтернативні варіанти для чиновників, політиків та експертів-аналітиків. Policy означає як «політику» у значенні «система дій, спрямованих на досягнення мети», так і «державну політику», що є діями органів влади для розв'язання проблем, які відповідають інтересам суспільства й людини (Зарембо, 2021: 23).

Серед policy papers автори розрізняють два жанри: **policy study** – «політичне дослідження», **велика аналітична записка** з глибинною експертизою проблеми; **policy brief** – **коротка аналітична записка (бриф)**, що використовується в професійному дискурсі. Вона орієнтована на ширшу аудиторію, виконує функції комунікації та адвокації, впливає на формування громадської думки й стимулює до дій згідно з поданими рекомендаціями та варіантами вирішення проблеми (Young, Quinn, 2017).

К. Зарембо розширила систему жанрів аналітики, які використовують аналітичні центри та міжнародні, урядові й неурядові організації, виокремивши допоміжні формати адвокації та комунікації поряд з основними – **аналітичним дослідженням** (зокрема **аналітичним звітом** (а. Досвід)) та **короткою аналітичною запискою**, або **брифом** (б. Досвід). Серед них: «**зелена книга**» – проміжний документ із аналізом проблеми та позицій зацікавлених сторін без рекомендацій; «**біла книга**» – спирається на «зелену» і містить альтернативи політики (напр., Біла книга з питань штучного інтелекту, розроблена Європейською комісією); **статті** та **блоги** – публікації аналітиків на інтернет-ресурсах для донесення висновків до широкої аудиторії; **мемо** – різновид брифа у форматі переліку рекомендацій, що виходить як окремий документ; **спільна заява** – продовження мемо, підписане кількома організаціями чи особами для посилення впливу (напр., Червоні лінії); **інфографіка** (Швидко скоротити) – жанр, що поєднує текст і візуальний контент, закликаючи до дії на основі аналітики; дозволяє донести складний меседж у простій ілюстративній формі (Зарембо, 2021: 44–45).

Розбудова громадянського суспільства в Україні впливає на формування жанрової системи аналітичних документів у громадській діяльності. Громадські об'єднання та правозахисні організації подають пропозиції й рекомендації органам влади, поширюють інформацію, відстоюють ідеї та цінності, надають адвокаційну підтримку, публікують дані про донорів і реалізовані

проекти, складають щорічні та грантові звіти чи тематичні огляди, використовуючи різні жанрові формати аналітики. Серед них: **перший лист до партнерів** – запит про співпрацю чи запрошення до спільного проєкту організацій із подібними напрямками діяльності; містить відомості про проєкт, партнерів та очікувані результати; **грантова (проєктна) заявка** (Соціальна ініціатива) – документ для отримання гранту на реалізацію суспільно значущих ініціатив; його структура визначається вимогами грантодавця та подається в **аплікаційній формі**, що містить детальний аналіз запланованої діяльності; **відкритий лист до партнерів** – колективне звернення до партнерів чи донорів, зазвичай із підписами керівників організацій; має чітку структуру: назва, представлення адресантів, постановка проблеми, пропозиції з поясненнями та перелік підписантів.

З початком повномасштабної війни значну частину аналітики в інтернет-просторі, зокрема в українськомовному сегменті, присвячено військово-політичній, воєнно-стратегічній, суспільно-політичній, економічній та геополітичній проблематиці. Аналітичні тексти активно створюють як закордонні, так і українські журналісти, експерти, блогери та громадські діячі.

Показовими щодо аналітичної складової є публікації українських інтернет-видань Texty.org.ua, «Українська правда», «Збруч», «Тиждень», а також тексти П. Казаріна, В. Портникова, В. Пекаря, В. Денисенка, Т. Трощинської, Д. Казанського, Р. Цимбалюка, Ю. Бутусова, С. Мусаєвої, О. Довженко, К. Данильченка та інших.

Дослідження українськомовного електронного контенту аналітичного дискурсу дає можливість виділити ряд нових або актуалізованих аналітичних жанрів.

Аналітична проблемна стаття – один із актуальних жанрів сучасних інтернет-медіа, метою якого є опис, аналіз і рекомендації щодо розв'язання суспільно значущої проблеми (політичної, економічної, військово-політичної тощо). Цей формат має усталену структуру: заголовок – найчастіше: 1) мотивувальний; 2) у формі запитання («*Мій Херсон. Як війна лікує зверхність до малої батьківщини?*»); 3) побудований на грі слів – алюзії, каламбурі, оксюмороні («*На західному «кінофронті» – без змін: як пояснити ганьбу та лицемірство на Оскарі-2023*»); лід – стислий виклад проблеми перед основним текстом; основна частина – актуалізація теми у вступних абзацах, далі – детальний аналіз із поділом на фрагменти підзаголовками. У кожному аспекті подаються аргументи: коментарі експертів, досвід

інших країн, іноді особисті історії за принципом сторителінгу; висновки – рекомендації з конкретними діями для вирішення проблеми. Показовим прикладом є стаття Б. Мірошніченка *«Десятки років та мільярди доларів. Коли розмінюють українські поля та міста»*: попри значний обсяг і насиченість статистикою, прикладами й експертними оцінками, текст завдяки чіткій структурі легко сприймається (Мірошніченко, 2023).

Аналітичний допис у соціальних мережах (наприклад, у Facebook) – новий жанр українського контенту, призначений для оперативної комунікації з підписниками. Він подає авторське бачення, прогнози й висновки щодо подій у стислій, часто структурованій формі (нумеровані тези, позиції тощо), зазвичай у день події або протягом кількох наступних днів (Бутусов; Пекар).

Аналітичне есе – жанр сучасної інтернет-журналістики, що поєднує ознаки публіцистичного, наукового й художнього стилів. Воно ґрунтується на аналізі актуальних суспільно-політичних подій, використанні історичних аналогій і прогнозуванні наслідків різних варіантів розв'язання проблем. Автор нерідко вибудовує текст навколо наскрізної історичної аналогії чи образу, застосовує алюзії. Так, у своєму есе *«Загибель імперії»* В. Портников аналізує можливість розпаду Росії за аналогією з Римською імперією: поділ на окремі територіальні утворення, втрата геополітичного впливу на колишні радянські республіки, а відтак – обмеження її експансії на сусідні держави (Портников Віталій, 2025).

Аналітичне інтерв'ю – жанр, що надає можливість почути експертну, аргументовану оцінку суспільно значущих подій і проблем від авторитетного гостя та ведучого ютуб-каналу. Діалогічна форма запобігає монотонності, додає емоційності та посилює вплив висловлених сенсів на аудиторію. Прикладом є серія *«Відчуття напрямку. Нас врятувала молодь»* на ютуб-каналі журналістки Ю. Бориско з участю Валерія Пекаря – науковця, філософа й громадського діяча. Тривалість інтерв'ю (60 хвилин і більше) дозволяє спікеру докладно аналізувати важливі питання. У згаданому випуску обговорювалися теми перемоги для України, сценарії завершення війни, роль молоді у протидії авторитарним законам щодо антикорупційних органів, відмінність темпів розвитку суспільства і політичної еліти, концепт «Європи-фортеці» та інші актуальні проблеми (Пекар Валерій).

Відеоролик на ютуб-каналі з авторською аналітикою, відеоблог чи іронічна авторська відеоаналітика, або відеоаналіз – це монологічний мультимедійний формат тривалістю від 10 до

40 хвилин. Його завдання – утримати увагу аудиторії на суспільно важливій проблемі чи актуальній новині. Прикладом є матеріал В. Портникова *«Сім умов Путіна»* (Портников), у якому проаналізовано результати зустрічі в Анкориджі 16 серпня 2025 року. Автор послідовно коментує кожну вимогу диктатора після її озвучення та наводить логічні контраргументи, що допомагає аудиторії краще зрозуміти суть і наслідки цих вимог. Так, коментуючи умову щодо надання російській мові статусу офіційної та збереження діяльності російської православної церкви як «цивілізаційного центру Москви» на українській землі, В. Портников застерігає: у разі реалізації цієї вимоги *«рано чи пізно воєнним шляхом чи політичним Україна стане Росією»*, а диктатор *«хоче закласти для своїх спадкоємців... такі можливості, які... призведуть до зникнення української держави під цивілізаційним впливом російської культури, мови і церкви»*. Авторська аналітика вирізняється афористичністю висновків (*«Росія хотіла б обміняти одні частини української території на інші частини української території»*; *«Про ракети, бомби і смерті... забудуть, а російська мова і російська церква залишаться, і свою справу зроблять»*), а також емоційно-експресивними оцінками (*«маріонетка – огидний агент Янукович»*; *«російські фантазії»*, *«російські вигадки»*, *«скористатися будапештським меморандумом, як ганчіркою»*). Висновок аналітичного відео зводиться до спростування «мирних перспектив» зустрічі між Трампом і Путіним та підкреслення незмінної мети диктатора: *«Росія все одно планує не стільки завершення війни і навіть не стільки продовження війни, скільки знищення України, швидко чи повільно»*. Таким чином, мета авторського аналітичного ролика – глибокий аналіз актуальних зовнішньополітичних подій і формування адекватного бачення геополітичних процесів у цільовій аудиторії.

Висновки та перспективи подальший досліджень. Дослідження українськомовного інтернет-контенту засвідчило зростання ролі жанрових різновидів аналітичних текстів. Це дає підстави говорити про формування актуального аналітичного дискурсу як сукупності мовленнєвих жанрів, що характеризуються структурованістю, проблемністю змісту, аргументативністю, інтенціональністю та сутєвистістю, поєднанням об'єктивності з авторською оцінкою й інтеграцією ознак кількох функціональних стилів. Так, аналітичне есе поєднує художній і публіцистичний стилі, аналітичний документ – офіційно-діловий та науковий, а аналітичний допис у соцмережах – публіцистичний та розмовний.

Запропоноване широке трактування аналітики дозволяє поєднати в типологію сучасних текстів

жанри суспільно-політичної, економічної сфер, державного управління, діяльності громадських організацій та аналітичних центрів. До неї також входять нові формати українськомовного інтернету: аналітичний звіт, бриф, проблемна стаття, допис (пост), есе, інтерв'ю, відеоролик із авторською аналітикою.

Динамічність і мультимедійність жанрів аналітичного дискурсу визначає перспективи подальших досліджень: виявлення нових різновидів у межах типології, аналіз структурних компонентів текстів різних форматів та їхніх функцій, а також порівняння практики використання жанрів різними аналітиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз державної політики в Україні: навчальна дисципліна, сфера професійної діяльності, галузь прикладних досліджень. Збірка матеріалів і документів / уклад. О. І. Кілієвич, В. В. Тертична. Київ : К. І. С., 2004. 210 с.
2. Аналітика – це захопливо. 10 порад від Сергія Рахманіна. URL: <https://medium.com/@reforms/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%86%D0%B5-%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%BE-10-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4-%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B0-a1cf5c7af7ae> (дата звернення 15.08.2025)
3. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
4. Бутусов Юрій. Щодо перемовин Трампа та Путіна на Алясці. Дата оновлення: 09.08.2025 (аналітичний допис). URL: https://www.facebook.com/butusov.yuriy?locale=uk_UA (дата звернення 15.08.2025)
5. Досвід вимушеного переміщення за кордон та думки про повернення в Україну (а) Дослідницький звіт. Аналітичний центр Cedos. Березень 2025 року. 136 с. (аналітичне дослідження) URL: <https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/dosvid-vymushenogo-peremishhennya-za-kordon-ta-dumky-pro-povernennya-v-ukrayinu.pdf> (дата звернення 15.08.2025)
6. Досвід вимушеного переміщення за кордон та думки про повернення в Україну (б) (бриф). URL: <https://cedos.org.ua/researches/dosvid-vymushenogo-peremishhennya-za-kordon-ta-dumky-pro-povernennya-v-ukrayinu/> (дата звернення 15.08.2025)
7. Григораши С. М. Змістова композиція аналітичних документів. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2013. № 1. С. 21–25.
8. Гузенко С. Аргументація у дискурсі українських мас-медіа (на прикладі аналітичних жанрів) // *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. Вип. 130. С. 96–99.
9. Довженко О. Як написати аналітичний текст. Київ, 2018. URL: <https://medialab.online/news/analitics/> (дата звернення 15.08.2025)
10. Зарембо К. Писати аналітику може кожен: мистецтво переконливого тексту. Київ : «Віхола», 2021. 224 с.
11. Захарченко А. Інтернет-медіа: інтерактивний навчальний посібник для курсу «Підтримка сайту» для студентів відділення «Видавнича справа та редагування». Тернопіль : Крок, 2014. 198 с.
12. Кришталюк Г. А. Композиція англomовних газетних аналітичних текстів: лінгвокогнітивний аспект // *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський, 2011. Вип. 27. С. 163–167.
13. Лешко Уляна. Типологія жанрів інтернет-журналістики: теоретичні аспекти // *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. Львів, 2018. Вип. 44. С. 246–253
14. Мірошниченко Богдан. Десятки років та мільярди доларів. Коли розмінують українські поля та міста. *Українська правда. Економічна правда*. 7 березня 2023 р. (аналітична проблемна стаття) URL: <https://epravda.com.ua/publications/2023/03/7/697737/> (дата звернення 15.08.2025)
15. Пекар Валерій. Що ще за підсумками зустрічі в Білому домі? Дата оновлення: 18.08.2025 (аналітичний допис). URL: https://www.facebook.com/valerii.pekar?locale=uk_UA (дата звернення 19.08.2025)
16. Пекар Валерій. Відчуття напрямку. Нас врятувала молодь (аналітичне інтерв'ю). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rJtOPxmyG7M&t=1156s> (дата звернення 15.08.2025)
17. Портников Віталій. Сім умов Путіна (відеоролик з авторською аналітикою) URL : <https://www.youtube.com/watch?v=sg4c2Ci54-w&t=638s> (дата звернення 15.08.2025)
18. Портников Віталій. Загибель імперії. *Збруч*. 10.08.2025 (аналітичне есе). URL: https://zbruc.eu/node/122116?fbclid=IwY2xjawMO-GFleHRuA2FlbQlXMQABHveJ7RQlJC5GED52LuFVZZ2Aihf8ToUweaCJWrJUzSaEJ-7MDC1x2EtDcK1_aem_9H2S1RrNg8aLV7JUyA3B8Q (дата звернення 15.08.2025)
19. Соціальна ініціатива «Єднання поколінь» (приклад оформлення проєктної грантової заявки). URL : <https://grants.vzaemo.diiia.gov.ua/contests/c5a5cbf0-a3c7-11ed-a9f3-dbe93dfb2289/43e8bb00-ac45-11ed-a9f3-dbe93dfb2289> (дата звернення 15.08.2025)
20. Федець І. Аналітичні тексти: просто про складне. Київ, 2019. URL : <https://www.slideshare.net/Irkeyshn/ss-133194759> (дата звернення 15.08.2025).
21. Червоні лінії для президента Зеленського. Заява представників громадянського суспільства. *Тексти.org.ua* (спільна заява). URL: https://texty.org.ua/fragments/93999/Chervoni_liniji_dla_prezydenta_Zelenskogo_Zajava_predstavnykiv-93999/ (дата звернення 15.08.2025)
22. Швидко скоротити світовий попит на нафту на 2,7 барелів на день – План MEA (інфографіка). URL: <https://uabio.org/materials/infographics/12749/> (дата звернення 15.08.2025)

23. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній та Східній Європі. Київ : К. І. С., 2003. 120 с.
24. Bolivar A. The Structure of Newspaper Editorials. *Advances in written text analysis*. L. : Routledge, 1994. P. 276–294.
25. Young E., Quinn L. An Essential Guide to Writing Policy Briefs. *International Center for Public Advocacy*. 2017. 28 P.

REFERENCES

1. Kiliievych O. I. et al. (2004) *Analiz derzhavnoi polityky v Ukraini: navchalna dystsyplina, sfera profesiinoi diialnosti, haluz prykladnykh doslidzhen*. [Policy Analysis in Ukraine: An Academic Discipline, a Professional Field, and an Area of Applied Research] Zbirka materialiv i dokumentiv. Kyiv, 2004. 210 p. [in Ukrainian]
2. Analitika – tse zachoplyvo. 10 porad vid Serhii Rakhmanina. URL: <https://medium.com/@reforms/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%86%D0%B5-%D0%BD%D0%B5-%D0%BD%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%BE-10-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4-%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B0-a1cf5c7af7ae> [in Ukrainian].
3. Batsevych F. S. (2004) *Osnovy komunikativnoi linhvistyky: pidruchnyk* [Fundamentals of Communicative Linguistics: Textbook]. Kyiv: Vydavnychiy tsentr «Akademiia», 2004. 344 s. [in Ukrainian].
4. Butusov Yurii. Shchodo peremovyn Trampa ta Putina na Aliasti. [On the Trump–Putin Talks in Alaska] Data onovlennia: 09.08.2025 (analitichnyi dopys) URL: https://www.facebook.com/butusov.yuriy?locale=uk_UA [in Ukrainian].
5. Dosvid vymushenoho peremishchennia za kordon ta dumky pro povernennia v Ukrainu. Doslidnytskyi zvit (2025). [Experience of Forced Displacement Abroad and Thoughts on Returning to Ukraine. Research Report] Analitichnyi tsentr Cedoss. 136 s. (analitichne doslidzhennia) URL: <https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/dosvid-vymushenogo-peremishchennia-za-kordon-ta-dumky-pro-povernennia-v-ukrayinu.pdf> [in Ukrainian].
6. Dosvid vymushenoho peremishchennia za kordon ta dumky pro povernennia v Ukrainu. [Experience of Forced Displacement Abroad and Thoughts on Returning to Ukraine] (bryf) URL: <https://cedos.org.ua/researches/dosvid-vymushenogo-peremishchennia-za-kordon-ta-dumky-pro-povernennia-v-ukrayinu/> [in Ukrainian].
7. Hryhorash S. M. (2013) *Zmistova kompozysiiia analitichnykh dokumentiv*. [Content Composition of Analytical Documents] Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia. 2013 № 1. S. 21–25. [in Ukrainian].
8. Huzenko S. (2014) *Arhumentatsiia u dyskursi ukrainskykh mas-media (na prykladi analitichnykh zhanriv)*. [Argumentation in Ukrainian Mass Media Discourse (a Case Study of Analytical Genres)] Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky (movoznavstvo). Kropyvnytskyi : RVV Kirovohrad State Pedagogical University named after V. Vynnychenko, 2014. Vyp. 130. S. 96–99. [in Ukrainian].
9. Dovzhenko O. (2018) *Yak napysaty analitichnyi tekst*. [How to Compose an Analytical Text]. Kyiv, 2018 [in Ukrainian] URL: <https://medialab.online/news/analytics/> [in Ukrainian].
10. Zarembo K. (2021) *Pysaty analitiku mozhe kozhen: mystetstvo perekonlyvoho tekstu*. [Anyone Can Write Analytics: The Art of a Persuasive Text]. Kyiv: Vikhola, 2021. 224 s. [in Ukrainian]
11. Zakharchenko A. (2014) *Internet-media: interaktyvnyi navchalnyi posibnyk dlia kursu «Pidtrymka сайту» dlia studentiv viddilennia «Vydavnycha sprava ta redahuvannia»*. [Internet Media: An Interactive Textbook for the Course «Website Maintenance» for Students of the Department «Publishing and Editing»]. Ternopil: Krok, 2014. 198 s. [in Ukrainian].
12. Kryshtaliuk H. A. (2011) *Kompozysiiia anhlo-movnykh hazetnykh analitichnykh tekstiv: linhvokohnityvnyi aspekt*. [Composition of English-Language Newspaper Analytical Texts: Linguo-Cognitive Aspect] Naukovi pratsi Kam'ianets-Podilskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Ohienka. Filolohichni nauky, 2011. Vyp. 27. S. 163–167. [in Ukrainian].
13. Leshko U. (2018) *Typolohiia zhanriv internet-zhurnalistyky: teoretychni aspekty*. [Typology of Online Journalism Genres: Theoretical Aspects] Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii Zhurnalistyka. Lviv, 2018. Vyp. 44. S. 246–253. [in Ukrainian].
14. Mirosnynchenko Bohdan. (2023) *Desiatky rokiv ta miliardy dolariv. Koly rozminuiut ukrainski polia ta mista*. [Decades and Billions of Dollars: When Will Ukrainian Fields and Cities Be Demined?] Ukrainska pravda. Ekonomichna pravda. 7 bereznia 2023 r. (analitichna problemna stattia) URL: <https://epravda.com.ua/publications/2023/03/7/697737/> [in Ukrainian].
15. Pekar Valerii. Shcho shche za pidsumkami zustrichi v Bilomu domi? Data onovlennia: 18.08.2025 [What Else Came Out of the White House Meeting?] (analitichnyi dopys) URL: https://www.facebook.com/valerii.pekar?locale=uk_UA [in Ukrainian].
16. Pekar Valerii. Vidchuttia napriamku. Nas vriatuvava molod [Sense of Direction. It Was the Youth Who Saved Us] (analitichne interviu) URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rJtOPxmyG7M&t=1156s> [in Ukrainian].
17. Portnykov Vitalii. Sim umov Putina [Putin's Seven Conditions] (videorolyk z avtorskoio analitikoio) URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sg4c2Ci54-w&t=638s> [in Ukrainian].
18. Portnykov Vitalii. Zahybel imperii. [The Demise of the Empire] *Zbruch*. 10.08.2025 (analitichne ese) URL: https://zbruc.eu/node/122116?fbclid=IwY2xjawMO-GFleHRuA2FlbQIxMQABHveJ7RQIJC5GED52LuFVZZ2Aih8ToUweaCJWrJUrZsaEJ-7MDC1x2EtDcK1_aem_9H2S1RrNg8aLV7JUYA3B8Q [in Ukrainian].
19. Sotsialna initsiatyva «Iednannia pokoliny». [Соціальна ініціатива «Єднання поколінь»] (pryklad oformlennia proiektnoi hrantovoi zaiavky) URL: <https://grants.vzamo.dia.gov.ua/contests/c5a5cbf0-a3c7-11ed-a9f3-dbe93dfb2289/43e8bb00-ac45-11ed-a9f3-dbe93dfb2289> [in Ukrainian].
20. Fedets I. (2019) *Analitichni teksty: prosto pro skladne* [Analytical Texts: Simple about the Complex]. Kyiv, 2019. URL: <https://www.slideshare.net/Irkeyshn/ss-133194759> [in Ukrainian].

21. Chervoni linii dlia prezidenta Zelenskoho. Zaiava predstavnykiv hromadianskoho suspilstva. [Red Lines for President Zelenskyy: A Statement from Civil Society Representatives] *Teksty.org.ua* (spilna zaiava) URL: https://texty.org.ua/fragments/93999/Chervoni_liniji_dla_prezydenta_Zelenskogo_Zajava_predstavnykiv-93999/ [in Ukrainian].
22. Shvydko skorotyty svitovy popyt na naftu na 2,7 bareliv na den – Plan MEA [Rapid Reduction of Global Oil Demand by 2.7 Million Barrels per Day – IEA Plan] (infografika) URL: <https://uabio.org/materials/infographics/12749/> [in Ukrainian].
23. Yang E., Quinn L. (2003) Yak napysaty diievyi analitychnyi dokument u haluzi derzhavnoi polityky: Praktychnyi posibnyk dlia radnykiv z derzhavnoi polityky u Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi [How to Write an Effective Policy Paper: A Guide for Policy Advisers in Central and Eastern Europe]. Kyiv : K. I. S., 2003. 120 s. [in Ukrainian].
24. Bolivar A. (1994) The Structure of Newspaper Editorials. *Advances in written text analysis*. L.: Routledge, 1994. P. 276–294.
25. Young E., Quinn L. (2017) An Essential Guide to Writing Policy Briefs. International Center for Public Advocacy. 2017. 28 P.

Дата першого надходження рукопису до видання: 25.08.2025
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 26.09.2025
Дата публікації: 23.10.2025